

Verslag van de tweede bijeenkomst
van de landelijke groep van het Bedrijvennetwerk Bodem ½ Bemesting
op 26 mei 2011.
Aanwezig: 18 personen

Bedrijvennetwerk Bodem & Bemesting
Uitnodiging bijeenkomst landelijke groep

Eiwitproductie voor mens en dier
Kansen voor mengteelten en teelt van peulvruchten.

Bij de tweede bijeenkomst van de landelijke groep in het bedrijvennetwerk bodemvruchtbaarheid in 2010 - 2011 waren we te gast op het bedrijf van de familie Overesch te Raalte. De vorige bijeenkomst was bij Het Rondeel in Barneveld. Het thema "organische stof, bemesting en regelgeving" was goed bezocht en gaf veel informatie over het behoud van organische stof binnen de huidige en toekomstige mestwetgeving.

Bij de bijeenkomst in Raalte was het thema meer gericht op het gebruik van vlinderbloemigen. Vlinderbloemigen vormen een belangrijk onderdeel in het bouwplan van biologische akkerbouwers en tuinders. Hierbij is het vooral van belang dat er voldoende stikstof uit de lucht gebonden wordt. Voor de veehouderijsectoren zijn de vlinderbloemigen de belangrijkste eiwitbron in de voeding. Voor de mens zijn de vlinderbloemigen een goede vleesvervanger.

Udo Prins van het Louis Bolk Instituut heeft al meerdere jaren onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van de diverse vlinderbloemige teelten. Udo bracht ons op de hoogte van zijn onderzoeksresultaten en heeft in het veld de verschillende mengteelten laten zien.

Als tweede onderwerp stond op de agenda: "Verzelfstandiging bedrijvennetwerken, hoe doen we dat?" De afgelopen jaren zijn alle bedrijvennetwerken gefinancierd door de overheid. Hoe organiseren we deze netwerken wanneer de financiering afneemt of zelfs stopt in de toekomst? Omdat alle sectoren vertegenwoordigd zijn in deze groep is de kans benut om samen met de ondernemers als denktank en discussiegroep actief van gedachten te wisselen over deze onderwerpen.

De agenda was als volgt:

- 16.00 – 18.30 uur Onderzoeksresultaten en veldbezoek met Udo Prins
- 18.30 - 19.30 uur soep en broodjes
- 19.30 – 20.00 uur verzelfstandiging bedrijvennetwerken

De familie Overesch gaf een rondleiding over hun bedrijf. De verschillende stallen met vleesvarkens, de kraamafdeling, drachtige zeugen en zeugenweide gaven een indruk van gezonde dieren en een professionele veehouderijtak. Het bedrijf is een gesloten varkensbedrijf waar de geboren varkens ook afgemest worden.

Het bedrijf is ook een gesloten bedrijf wat betreft het gebruik van eigen mest. Tijdens de rondgang werd het thema van de bijeenkomst al direct geïntroduceerd door specifiek aandacht aan de voeding van de varkens te besteden. Voor de zeugen en de vleesvarkens op het bedrijf is er een behoefte aan voer van een oppervlakte van circa 350 hectare per jaar.

Van de 100 hectare die de familie bebouwd is 50 hectare voor de varkens. Dit is hoofdzakelijk in de vorm van granen. De laatste jaren experimenteren ze met begeleiding van het LBI in de mengteelten van granen en peulvruchten om het eiwitgehalte van het voer te verhogen.

Na het erf met de stallen hebben we verschillende experimenten in het veld bekeken. Hier werden de voors en tegens van de verschillende teelten toegelicht. Er kwamen veel vragen en mede door de inbreng van sommige aanwezigen die zelf ook experimenteren met deze gewassen ontstond een levendige discussie waarbij veel kennis los kwam.

Weer binnen in de ontvangstruimte van de fam. Overesch is alles nog een keer op een rijtje gezet wat het onderzoek tot nu toe heeft opgeleverd en wat de belangrijkste aandachtspunten zijn voor de verdere ontwikkeling van deze teelt. Ook ontstond een bredere discussie over het belang van eiwitproductie en de economische haalbaarheid.

Het tweede onderdeel werd ingeleid door Sjef Staps van het LBI. Hij gaf twee groepen de opdracht om over drie vragen te discussiëren.

1. Vinden jullie het bedrijvennetwerk bodem en bemesting belangrijk en waarom?
2. Vinden jullie de landelijke groep belangrijk en waarom?
3. Hebben jullie ideeën over de financiering van het bedrijvennetwerk wanneer de overheid niet meer betaald?

Het Bedrijvennetwerk Bodem & Bemesting wordt als belangrijk ervaren. Het is een goede mogelijkheid voor de uitwisseling tussen praktijk (ook bedrijven onderling) en onderzoek. Ook de kennisverspreiding wordt als belangrijk gezien.

De bodem is de basis van alles; veel in de landbouw is afhankelijk van een goede bodem.

Vaak is bodem nog een ondergeschoven kindje, terwijl het juist belangrijk is omdat het alle sectoren raakt. Het thema kan verbindend worden ingezet (en zo werkt het ook vaak, bijvoorbeeld binnen de landelijke groep).

De uitwisseling in het kader van het Bedrijvennetwerk Bodem & Bemesting levert ook vaak nieuwe gezichtspunten en eye-openers op. En het betreft veel verschillende subthema's: bodemkwaliteit, worteling, bodem & klimaat, bemesting, groenbemesters, kringlopen binnen de biologische sector, hergebruik van afvalstromen, etc.

Met betrekking tot financiering wordt onafhankelijkheid van onderzoek belangrijk gevonden. Wellicht zijn er ketenpartijen te vinden die in de toekomst mee willen financieren aan de voortzetting van het bedrijvennetwerk, maar dat mag niet ten koste van de onafhankelijkheid gaan.

Hoe groter het gezamenlijk belang van een groep is, hoe makkelijker er te financieren is. Het is dus belangrijk om te zoeken naar een groep met een groot gemeenschappelijk belang.

Aanwezig waren:

Jaap Melgers
Phily Brooijmans
Rick Overesch
Jan Overesch
Zoon van Max van Tilburg
Annette Harberink
Wim van den Hengel
Gerjan Sligenbergh en zijn vrouw
Antoine Damen
Hans Rozendaal en twee stagières
Dick Sloetjes
Udo Prins
Sjef Staps
Coen ter Berg